

Titel Beste Graslandboer na comeback als boer

Ruim 12.000 kg melk per koe en rond de 2000 uur weiden. Johan Mulder uit Wezup laat zien dat hard melken en goed weiden prima samen kunnen gaan. Tien jaar nadat zijn melkveebedrijf een tweede leven kreeg, wint hij de titel Beste Graslandboer 2025.

TEKST INGE VAN DRIE

Dat Johan Mulder in oktober werd uitgeroepen tot Beste Graslandboer, mag een klein wonder heten. Zijn loopbaan als melkveehouder hing ooit aan een zijden draadje. In 2012 verkocht hij zelfs zijn melkkoeien – op de top in 2010 molk hij er 150 – vanwege gezondheidsproblemen en de naweeën van een bedrijfsongeval. Een jaar lang werkte Mulder buiten de deur bij een drainagebedrijf. Ook ging hij als melker aan de slag bij de familie Hagting uit Nooitgedacht. ‘Daar kwam langzaam maar zeker de passie voor het vak weer terug.’ In 2014 besloten Johan en zijn vrouw Jantje om weer

te gaan melken. Ze tikten een oude, eenvoudige 2x9-melkstal op de kop en plaatsten die zelf in de stal. ‘In augustus 2014 kalfde de eerste vaars weer af. We hadden al die tijd ons jongvee wel aangehouden’, vertelt Jantje Mulder. Het plan was om honderd koeien te houden met 8.000 kg melk. ‘Maar dat is mislukt’, zegt Johan Mulder met een knipoog. Een lang verhaal kort: inmiddels telt het bedrijf van Johan (57), Jantje (55) en de kinderen Jan-Roelof (29) en Iris (26) in het Drentse Wezup 115 melk- en kalfkoeien en ligt het rollend jaargemiddelde niet op 8.000, maar op 12.211 kg melk met 4,31% vet en 3,47% eiwit.

Het hele jaar door loopt Johan Mulder veel door het land, ook 's winters

‘We hebben met elkaar veel plezier in hard melken en goed gras winnen. De passie is nog sterker teruggekomen dan ik ooit had gedacht’, geeft Mulder aan. ‘Het doet me daarom wel wat dat we nu Beste Graslandboer zijn geworden.’ Zijn zege bleef niet onopgemerkt. RTV Drenthe kwam op bezoek en een week lang was er vrijwel elke dag taart bij de koffie. ‘En zelfs de achterbuurman van in de tachtig kwam ons nog feliciteren omdat hij het nieuws in de dorpsapp had gelezen.’

Louter holsteinstieren

Met het eigen jongvee en wat aangekochte dieren startten Johan en Jantje in 2014 het bedrijf weer op. Even probeerden ze zelfs een driewegkruising met naast holstein fleckvieh, montbéliarde en Zweeds roodbont. ‘Maar dat was geen succes. We kregen te veel uitval’, geeft Jan-Roelof aan. Nu zorgen louter jonge Canadese holsteinstieren voor de volgende generatie melkkoeien. ‘We laten van alle dieren de merkers onderzoeken en kiezen stieren met een goede productie met positieve gehalten en een goede score voor uier- en klauwgezondheid’, geeft Johan

BEDRIJFSPROFIEL

namen	Johan (midden), Jantje (niet op foto), Jan-Roelof en Iris Mulder
aantal melk- en kalfkoeien	115
aantal stuks jongvee	60
grondgebruik	38 ha productiegras, 11 ha kruidenrijk grasland, 6,5 ha natuurgrasland en 13 ha snijmais
rollend jaargemiddelde	12.211 kg melk, 4,31% vet en 3,47% eiwit
levensproductie bij afvoer	62.853 kg melk, 4,27% vet en 3,46% eiwit
tussenkalftijd	375 dagen
weidegang	1.875 uur

aan. ‘Ik houd van grote, scherpe koeien met veel melkopdruk en inhoud, zodat ze veel voer kunnen opnemen.’

Juist dat scherp zijn op voeren legde in Wezup de basis voor de verbetering van de productie. ‘Ik heb minder moeite om het melken uit handen te geven dan het voeren’, bekent Mulder. Een simpele blokkenwagen met blokken gras en mais op de voergang en veel weiden maakte plaats voor een voerdoseerwagen en meer bijproducten. Bijna vijf jaar geleden

De koeien krijgen tot tien keer per dag vers voer

▲ Behalve graskuil van over elkaar heen gekuilde eerste, tweede en derde snede bevat het rantsoen ook kruidenrijk gras

schaften de Drentse melkveehouders een automatisch voersysteem aan. 'Ik was altijd al fanatiek met voeren, maar met de Vector kunnen we het rantsoen nog veel meer finetunen', geeft Johan Mulder aan. 'Ook de droge koeien hebben nu elke dag vers voer. Doordat de koeien nu tot tien keer per dag vers voer krijgen, is de opname beter verdeeld over de dag en zijn de gehalten omhooggegaan. De melkprijs steeg daardoor een cent.'

De overstap op drie keer per dag melken in coronatijd gaf het laatste zetje voor de productiestijging. 'Door corona kwam Jan-Roelof, die nog studeerde, weer thuis. Met drie keer per dag melken konden we de extra arbeid goed benutten en onze extra melkers blijven inzetten. De productie steeg vervolgens met vijftien procent.'

Meer melken, meer voeren

Meer melken betekent ook meer voeren, merkte de familie Mulder. 'Hard melken vraagt om veel kilo's droge stof.' Desondanks blijft gras de hoofdrol spelen in het rantsoen. Dat bevat uitgedrukt in droge stof momenteel 8,2 kg kuilgras van de over elkaar heen gekuilde eerste, tweede en derde snede, 5,5 kg mais, 1,1 kg kruidenrijk gras, 0,7 kg bestendige soja, 1,2 kg bierbostel, 2,2 kg geplette gerst en 1,2 kg veldbonen aangevuld met 0,325 kg mineralen en vitaminen. 'We hebben 11 hectare kruidenrijk grasland, waarvan 4 hectare in de huiskavel, dat we hoofdzakelijk beweiden. De 7 hectare op afstand maaïen we en daar maken we balen van, zodat we het makkelijk bij kunnen voeren. De voederwaarden lijken op papier niet zo goed, maar we zien duidelijk een plus op vruchtbaarheid en gezondheid. En de koeien vreten het graag: de eerste twee jaar kregen we de koeien er haast niet uit als we deze percelen beweidde. Daarnaast kunnen we dan met een kilo minder soja in het rantsoen toe.'

De kruidenrijke percelen krijgen vaste mest, 20 kuub drijfmest en wat kali en brengen per jaar acht ton droge stof per hectare op. 'Zo kunnen we de mest op andere percelen gebruiken', legt Mulder uit. 'Percelen die we alleen maaïen krijgen de eerste snede 30 kuub, de percelen die we eerst maaïen en dan weiden 26 kuub en de percelen die we eerst weiden krijgen 20 kuub. Gemiddeld halen we van ons productieve grasland twaalf ton droge stof.'

1875 uur weiden

De familie Mulder combineert drie keer per dag melken met weidegang. Na elke ochtend- en middagmelking gaan de koeien naar buiten. Dagelijks krijgen ze een nieuw perceel. Vorig jaar weidden de koeien ruim 2000 uur, afgelopen jaar bleef de teller op 1875 uur steken. Het liefst starten de melkveehouders vóór april met weidegang en gaan de koeien direct twee keer per dag naar buiten. 'Door de voerrobot om vier 's ochtends stop te zetten gaan de koeien licht hongerig naar buiten. Zo zorgen we voor een hoge grasopname. In het voorjaar nemen ze ruim acht kilo droge stof per koe per dag op. Vanaf juli wordt dat minder', legt Mulder uit.

Een uur voordat het melken 's middags start, legt de Vector een nieuwe laag voer voor het voerhek. 'De koeien komen dan graag weer binnen en beginnen meteen met vreten. Zo kunnen ze onder het melken herkauwen en zorgen we ervoor dat de opname van vers gras in balans is met ander voer en dat de gehalten op peil blijven.'

Mulder is daarbij scherp op vruchtbaarheid. Ondanks de hoge productie ligt de gemiddelde tussenkalftijd op 375 dagen. 'Ik geloof niet zo in duurmelken. Nieuwsmelkte koeien zorgen voor melk in de tank. Koeien die lang aan de melk zijn, gaan groeien en juist dan krijg je problemen.' Mulder start daarom vanaf dag veertig met insemineren. Alle koeien die

Huetink en Van de Water ook in finale Beste Graslandboer

‘Johan Mulder koppelt kennis aan vakmanschap en laat zien dat hard melken en goed weiden uitstekend samengaan.’ Met die woorden uit het juryrapport typeerde jurylid Bert Philipsen de kersverse Beste Graslandboer van 2025. De Drentse veehouder kreeg ook de meeste stemmen van het publiek.

Lovend was de jury ook over de andere twee finalisten van de verkiezing Beste Graslandboer, Jur Huetink uit Groenlo en Job van de Water uit Arkel. De ambitieuze en leergierige Huetink laat volgens de jury zien dat gras zelfs op droog zand de basis kan zijn voor een modern en toekomstgericht melkveebedrijf. In Van de Water herkende de jury een jonge, enthousiaste ondernemer, die op zware klei met visie en precisie een sterk grasbedrijf bouwt en voortdurend de verbinding legt tussen bodem, koe, natuur en economie.

De drie finalisten van de verkiezing Beste Graslandboer 2025, van links naar rechts: Jur Huetink, winnaar Johan Mulder en Job van de Water

dan nog niet tochtig zijn geweest, biedt hij aan bij de dierenarts, die standaard elke twee weken op het bedrijf komt. ‘We zitten er bovenop door een goed droogstandsrantsoen te voeren. Met een cuddlebox zorgen we ervoor dat de koeien na het kalven meteen goed voer opnemen. Na een feestje ga ik gerust om een of twee uur ’s nachts nog de stal in om een koe te insemineren.’

Gras akkerbouwmatig verbouwen

Minstens zo fanatiek is Mulder ook in het management van zijn gras. ‘We verbouwen gras akkerbouwmatig; we zijn heel secuur op ons grasland.’ Het hele jaar door, ook ’s winters, loopt de Drentse veehouder veel door het land. ‘Farmwalks zijn van onschatbare waarde. Als je zelf niet regelmatig door het land loopt, heb je ook niet in de gaten hoe het gras ervoor staat. We zitten hier bijvoorbeeld op droogtegevoelige grond. Als ik zie dat het te droog wordt, kan ik meteen actie ondernemen en starten met beregenen. Dat is behoud van de grasmat en je voorkomt herinzaai. We geven 27 tot 28 millimeter per keer en de droogste percelen hebben we dit jaar vijf à zes keer beregend.’

Mulder laat de slootkanten klepelen voor een strak gewas en de bodemanalyse die nodig is om derogatie toe te passen, belandt in Wezup niet in de la. ‘Daar kijken we goed naar. Is de pH te laag? Dan bekalken we’, geeft hij als voorbeeld. Het landwerk bestaat Mulder zoveel mogelijk uit aan twee loonwerkers. ‘Alleen schudden en kunstmest strooien doen we zelf, al hebben we dit voorjaar de loonwerker vloeibare kunstmest laten uitrijden. Ik ben er door de jaren heen achter gekomen dat je aan honderd koeien een dagtaak hebt als je het goed wilt doen.’

Maaien doet Mulder om de vier weken. ‘We streven naar een graskuil met 170 tot 180 gram ruw eiwit en meer dan 950 vem, zodat we in het basisrantsoen boven de 1000 vem uitkomen. En ik heb graag een paar dagen zon in het te maaien gras.’

Nu de koeien sinds half oktober weer binnen zijn, is het werk op het land niet voorbij voor Mulder. Alle percelen bewerkt hij met de wiedeg, verdichte plekken behandelt hij met de graslandwoeler en eventu-

eel zaait hij percelen door. ‘Ik probeer herinzaai te voorkomen. Ik houd de bodem het liefst intact. Ook de loonwerker vraag ik goed op gewicht en bandenspanning te letten.’

Naast praten ook proberen

Zijn ogen en oren houdt Mulder open. Zo draait hij mee in verschillende studiegroepen, waaronder de studiegroep Efficiënt met Eiwit van de provincie Drenthe. Nieuwe ideeën schuwt hij niet. ‘Vorig jaar hebben we mais met stokbonen geprobeerd. Dat werd een drama. Maar je moet niet alleen over dingen praten, maar ze soms ook gewoon proberen.’ De titel Beste Graslandboer betekent niet dat Mulder op zijn lauweren gaat rusten. Hij ziet nog genoeg kansen om de bedrijfsvoering te verbeteren. Zo dubt hij nog over de vraag wat te doen met de 6,5 hectare natuurgrasland op afstand. ‘We lieten daar het jongvee weiden, maar zijn daar vanwege de komst van de wolf mee gestopt. Maar we zoeken nog naar de beste manier om al dat gras in te passen in het rantsoen.’ En Mulder blijft nieuwsgierig naar nieuwe ontwikkelingen. ‘Draadloos weiden, dat spreekt me aan’, zegt hij met een glimlach. Zo blijft hij als Beste Graslandboer kijken wat beter kan. |

Extra foto's online

Meer beelden van het bedrijf van de familie Mulder in Wezup zijn te vinden op de website van Veeteelt.

► Fotoserie op veeteelt.nl